



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 440/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Advokátska kancelária, Podbrezovská 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 291/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2014 doručená sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 291/2013.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že na Okresnom súde Galanta (ďalej len „okresný súd“) „*podal 7.5.2010... návrh na vyslovenie neúčinnosti darovacej zmluvy z 3.9.2008, ktorou jeho otec previedol svoj štvrtinový podiel k rodinnému domu s dvorom a záhradou na matku /starú matku sťažovateľa/, za účelom zbavenia sa akéhokoľvek majetku iba preto, aby sa sťažovateľ neuspokojil z tohto majetku pre vymoženie dlžného výživného, ktoré v roku 2007 prestal platiť; zároveň žiadal nariadiť predbežné opatrenie zákazu scudzenia tohto podielu*“.

Okresný súd uznesením z 2. júna 2010 navrhnuté predbežné opatrenie nariadil, ale na základe odvolania žalovanej krajský súd uznesením z 19. októbra 2010 zmenil prvostupňové uznesenie okresného súdu tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Následne žalovaná „*previedla ďalšou darovacou zmluvou predmetný podiel na svoju dcéru M. M. /tetu sťažovateľa/, a to dňa 23.3.2011*“.

Okresný súd vo veci samej rozsudkom z 19. apríla 2011 žalobe sťažovateľa vyhovel, no žalovaná proti nemu podala odvolanie, „*o ktorom Krajský súd v Trnave rozhodoval od 16.9.2011 až do 11.3.2013, kedy bolo sťažovateľovi doručené zrušujúce uznesenie...*“.

Sťažovateľ ďalej v dôvodoch sťažnosti zdôrazňuje, že „*v dôsledku ďalšieho prevodu spoluvlastníckeho podielu z M. M. na M. M... musel... reagovať procesným podaním o zmene žalobného petitu – namietal darovaciu zmluvu z 23.3.2011 – i zámene v osobách žalovanej strany, ktorému okresný súd uznesením z 26.4.2013 vyhovel. Voči tomuto uzneseniu sa opäť odvolala žalovaná, takže spis sa od 11.7.2013 nachádza na Krajskom súde v Trnave.*“.

Sťažovateľ uvádza, že „*v januári 2014 podal sťažnosť predsedovi krajského súdu na prietahy v konaní, s poukazom, že uvedené procesné uznesenie bolo vyvolané nekvalifikovanou rozhodovacou činnosťou tohto súdu /ak by ponechal okresným súdom nariadené predbežné opatrenie, nebolo by potrebné robiť zmenu návrhu a tým by ani nevydával napadnuté uznesenie/, že ide iba o jednoduché procesné uznesenie vo veci,*

ktorú už krajský súd predtým meritórne riešil a ide aj o veľmi dôležitú vec pre sťažovateľa, ktorou si mohol riešiť aspoň čiastočne výživné, ktoré mu otec neplatil a ktoré dosiahlo dlh vo výške cca 12.000 EUR“. Predseda krajského súdu v odpovedi na sťažovateľovu sťažnosť ju „na jednej strane uznal... za opodstatnenú a za prietahy v konaní sa sťažovateľovi ospravedlnil, ale na strane druhej konštatoval, že vec sa musí dostať na poradie ako iné, lebo nejde o prednostnú agendu, a to bude niekedy v treťom štvrtroku 2014... vzhľadom na poddimenzovanosť v stave sudcov na tomto súde“.

Sťažovateľ konštatuje, že „z doterajšej celkovej dĺžky konania necelých 4 rokov, sa predmetná vec nachádzala na krajskom súde vyše 2,5 roka, kde je stále, a ešte sa nevydalo meritórne rozhodnutie. To potvrdzuje náš záver o zmaťochnosti, neefektivite a nesústredenosti konania na odvolacom súde.“. Sťažovateľ tiež zdôrazňuje význam konania preň, pretože „v prejednávanej veci nejde o bežnú civilnú vec, ale vec dôležitú pre vymáhanie výživného voči nezodpovednému otcovi, ktorý nielenže na stredo a vysokoškolačka prestal od roku 2007 absolútne prispievať... ale sa aj zbavil akéhokoľvek majetku, z ktorého by sa mohol sťažovateľ uspokojiť...“. Podľa sťažovateľa „prietahy v konaní nemožno ospravedlňovať pravidelne sa opakujúcou floskulou o akejsi preťažení sudcov; ak by títo konali so znalosťou veci, tak sa nemôže stať, že vec sa ocitne trikrát na odvolacom súde a ešte nie je ani pred meritórnym rozhodovaním“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálehom takto rozhodol:

„a/ Základné právo M. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, postupom KS v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 11Co 291/2013, porušené bolo.

b/ KS v Trnave prikazuje v danej veci konať bez zbytočných prietahov.

c/ M. M. priznáva finančné zadostučinenie v sume 3428 E, ktoré mu je KS Trnava povinný vyplatiť do 2 mesiacov.

d/ KS v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 340,88 E s DPH na účet JUDr. Eleny Lalíkovej...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 291/2013, ktorého predmetom je odvolanie proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu o pripustení zámeny na strane žalovaného a o pripustení zmeny žalobného petitu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa konštatuje, že je potrebné odmietnuť ju z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

Nemožno v tejto súvislosti akceptovať výpočet sťažovateľa, že „z doterajšej celkovej dĺžky konania necelých 4 rokov, sa predmetná vec nachádzala na krajskom súde vyše 2,5 roka“, pretože od začatia konania (7. mája 2010) sa síce súdny spis na krajskom súde nachádza už tretíkrát, zakaždým však z dôvodu vecne iného procesného podania (odvolanie

proti nariadeniu predbežného opatrenia, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, odvolanie proti procesnému uzneseniu okresného súdu). Preto na účel posúdenia postupu krajského súdu v aktuálnej procesnej fáze konania (konanie o odvolaní žalovanej proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 147/2010-201 z 26. apríla 2013) nemožno pri hodnotení prípadných prietáhov vychádzať z jednoduchého súčtu období, počas ktorých súdnym spisom disponoval odvolací súd.

Pri rozhodovaní o predloženej sťažnosti ústavný súd vychádzal aj z charakteru odvolacieho konania, kde úlohou odvolacieho súdu je preskúmanie postupu a rozhodnutia prvostupňového súdu, pričom skutočnosť, že v posudzovanej veci nedošlo k úkonom viditeľným z pohľadu sťažovateľa, ešte sama osebe neznamena, že odvolací súd bol vo veci úplne nečinný (m. m. III. ÚS 218/2012).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že dĺžka konania o odvolaní žalovanej proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 147/2010-201 z 26. apríla 2013 vedeného krajským súdom ku dňu doručenia sťažnosti ústavnému súdu (osem mesiacov) sama osebe nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa, preto jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (podobne napr. I. ÚS 96/2011, III. ÚS 541/2011). K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľovi obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní na krajskom súde dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2014